

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

8. Vtrum suscipiens aliquem de sacro fonte obligetur ad eius
instructionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

ARTICVLVS VII.

Vtrum in baptismo requiratur aliquis, qui baptizatum leuet de sacro fonte.

Infart. 8. ad 1.

AD SEPTIMUM sic proceditur. Videtur, quod in baptismo non requiratur aliquis, qui baptizatum de sacro fonte leuet. Baptismus enim noster per baptismum Christi consecratur, & ei conformatur: sed Christus baptizatus non est ab aliquo de fonte susceptus, sed sicut dicitur Matthæi tertio. Baptizatus Iesus confestim ascendit de aqua: ergo videtur quod nec in aliorum baptismo requiratur aliquis, qui baptizatum de sacro fonte suscipiat.

Ar. 3. huius q.

¶ 2. Præterea. Baptismus est spiritualis regeneratio, ut dictum est: * sed in carnali generatione non requiritur nisi principium actiui, quod est pater, & principium passiuum, quod est mater. igitur cum in baptismo locum patris obtineat ille, qui baptizat, locum autem matris, ipsa aqua baptismi (ut August. * dicit in quodam sermone epiphania) videtur quod non requiratur aliquis alius, qui baptizatum de sacro fonte leuet.

In ser. 1. Dominice infra oct. epip. tomo 10.

¶ 3. Præterea. In sacramentis Ecclesiæ, nihil derisorium fieri debet: sed hoc derisorium videtur, quod adulti baptizati, qui seipsos sustentare possunt, & de sacro fonte exire, ab alio suscipiantur. ergo videtur quod non requiratur aliquis, præcipue in baptismo adultorum, qui baptizatum de sacro fonte leuet.

Ca. 2. par. 2. declin. ad fi.

SED CONTRA est, quod Dionys. * dicit 2. c. Celest. hier. quod sacerdotes assumentes baptizatum, tradunt eum adductionis susceptori & duci.

RESPON. Dicendum, quod spiritualis regeneratio, quæ fit per baptismum, assimilatur quodammodo generationi carnali. unde dicitur primæ Petri secundo. Sicut modo geniti infantes rationabiles & sine dolo, lac concupiscite. In generatione autem carnali paruulus nuper natus, indiget nutrice & pedagogo. Vnde & in spirituali generatione baptismi requiritur aliquis, qui fungatur vice nutricis & pedagogi, informando & instruendo eum, quasi nouitium in fide de his, quæ pertinent ad fidem & vitam Christianam: ad quod prælati ecclesiæ vacare non possunt circa communem curam populi occupati: paruuli enim nouitij indigent speciali cura præter communem. & ideo requiritur quod aliquis suscipiat baptizatum de sacro fonte, quasi in suam instructionem & tutelam. & hoc est quod Dionys. * dicit ult. cap. Celest. hierar. Diuinis nostris ducibus (idest Apostolis) ad mentem venit, & visum est suscipere infantes secundum istum sanctum modum, quod naturales pueri parentes, traderent puerum cuidam docto in diuinis pedagogo, & reliquum sub ipso puer ageret, sicut sub diuino patre & saluationis sanctæ susceptore.

Cap. 7. ecel. hier. nō multum procul a fine.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod Christus non est baptizatus, ut ipse regeneraretur, sed ut alios regeneraret. & ideo post baptismum non indiguit pedagogo tamquam paruulus.

AD SECVNDVM dicendum, quod in generatione carnali non requiritur ex necessitate, nisi pater & mater; sed ad facilem partum, & educationem pueri convenientem, requiritur obsterix & nutrix, & pedagogus, quorum vicem implet in baptismo ille, qui puerum de sacro fonte leuat: unde non est de necessitate sacramenti: sed vnus solus potest in aqua baptizare, necessitate imminente.

AD TERTIVM Dicendum, quod baptizatus non suscipitur a patre de sacro fonte propter imbecillitatem corporalem: sed propter imbecillitatem spirituales, ut dictum est.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum ille, qui aliquem leuat de sacro fonte, teneatur ad eius instructionem.

AD OCTAVVM sic proceditur. Videtur, quod ille qui suscipit aliquem de sacro fonte, non obligatur ad eius instructionem, quia nullus potest instruire nisi instructus: sed etiam quidam non instructi, sed simplices, admittuntur leuare aliquem de sacro fonte. ergo ille qui suscipit baptizatum, non obligatur ad eius instructionem.

¶ 2. Præterea. Filius magis potest a patre instrui, quam ab alio extraneo: nam filius habet a patre esse, & nutrimentum & disciplinam, ut Phil. * dicit in 8. eth. si ergo ille qui suscipit baptizatum, teneretur eum instruire magis esset conueniens, quod pater carnalis filium suum de baptismo susceperet, quam aliquis alius: quod tamen videtur esse prohibitum, ut habetur in Decret. * 30. q. 1. peruenit. & dictum est.

¶ 3. Præterea. Plures magis possunt instruere quam vnus solus. Si ergo ille qui suscipit aliquem baptizatum, teneretur eum instruere, magis deberent plures suscipere quam vnus solus, cuius contrarium habetur ex Decret. * Leonis Pape. Non plures, inquit, ad suscipiendum de baptismo infantem, quam vnus accedant, siue uir siue mulier.

H Decret. * Leonis Pape. Non plures, inquit, ad suscipiendum de baptismo infantem, quam vnus accedant, siue uir siue mulier.

SED CONTRA est, quod August. * dicit in quodam sermone paschali, Vos ante omnia tam uiros, quam mulieres qui filios in baptismate suscepistis, moneo ut nos cognoscatis fidei uiros apud Deum extitisse pro illis, quos uisi estis de sacro fonte suscipere.

RESPON. Dicendum, quod unusquisque obligatur ad exequendum officium, quod accepit. Dicitur autem, quod ille qui suscipit aliquem de sacro fonte, assumit sibi officium pedagogi: & ideo obligatur ad habendam curam de ipso, in necessitas immineret, sicut eo tempore & loco, in quo baptizati inter infideles nutriuntur: sed ubi nutriuntur inter catholicos Christianos, satis possunt ab hac cura excusari, præsumendo, quod a suis parentibus diligenter instruantur.

Si tamē quocumque modo sentirent contrarium, tenerentur secundum suum modum saluti spirituum filiorum curam impendere.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod ubi immineret periculum, oporteret esse aliquem doctum in diuinis, sicut Dionys. * dicit, qui baptizatum de sacro fonte susceperet: sed ubi hoc periculum non immineret, propter hoc quod pueri nutriuntur inter catholicos, admittitur quicumque ad hoc officium: quia ea quæ pertinent ad Christianam uitam, & fidem, publice omnibus nota sunt: & tamen ille, qui non est baptizatus, non potest suscipere baptizatum (ut est de claratum in concilio maguntino) licet non baptizatus possit baptizare, quia persona baptizantis est de necessitate sacramenti, non autem persona suscipientis, sicut dictum est.

AD SECVNDVM Dicendum, quod sicut est alia generatio spiritualis a carnali, ita etiam debet esse alia disciplina, sicut illud Heb. 1. 2. patres quidem carnis nostræ habuimus eruditores, & reuercebamur eos, non multo magis obtemperabimus patri spirituum, & uiuemus: & ideo alius debet esse pater spiritualis a patre

In 4.

Infart. 11. ad 3. dicitur 2. q. 1. q. 1.

L. 1. Eth. 1. circa 11. longe a p. 10. q. 1. c. 1. dicitur et. Art. 2. 11.

Loco cit. in arg. 3.

Hoc dicitur An. referent de conf. d. 4. c. 1. ut omnia.

Ar. præterea.

Infart. 11. ad 3. dicitur 2. q. 1. c. 1. dicitur et. Art. 2. 11.

Ar. præterea.

In 1. 409. & 7. turri Aug.

Referentur conf. d. 1. in baptismo. c. 1. Art. præterea.

patre carnali, nisi necessitas contrarium exigit. AD TERTIVM dicendum, qd confusio est discipulina, nisi esset vnus principalis instructor. & ideo in baptismo vnus debet esse principalis susceptor: alij tamen possunt admitti, quasi coadiutores.

QVAESTIO LXVIII.

De suscipientibus baptismum, in duodecim articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de suscipientibus baptismum.

ET CIRCA hoc quaeruntur duodecim. Primo, Vtrum omnes teneantur ad suscipiendum baptismum.

Secundo, Vtrum aliquis possit saluari sine baptismo.

Tertio, Vtrum baptismus sit differendus.

Quarto, Vtrum peccatores sint baptizandi.

Quinto, Vtrum peccatoribus baptizatis sint imponenda opera satisfactoria.

Sexto, Vtrum requiratur confessio peccatorum.

Septimo, Vtrum requiratur intentio ex parte baptizati.

Octauo, Vtrum requiratur fides.

Nono, Vtrum pueri sint baptizandi.

Decimo, Vtrum pueri Iudaeorum sint baptizandi, inuitis parentibus.

Vndecimo, Vtrum aliqui sint baptizandi in matris uteris exsistentes.

Duodecimo, Vtrum furiosi & amentes sint baptizandi.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum omnes teneantur ad susceptionem baptismi.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, qd non teneantur omnes ad susceptionem baptismi. Per Christum. n. nō est hominibus arctata via salutis: sed ante Christi aduentum poterant homines saluari sine baptismo. ergo & post Christi aduentum.

¶ 1 Præ. Baptismus maxime uidetur esse institutus in remedium peccati originalis: sed ille qui est baptizatus, cum non habeat originale peccatum, non videtur qd possit illud transfundere in prolem. ergo filij baptizatorum non videntur esse baptizandi.

¶ 2 Præ. Baptismus datur ad hoc, qd aliquis per gratiam a peccato munderetur: sed hoc consequuntur illi, qui sunt sanctificati in utero, sine baptismo. ergo non tenentur ad suscipiendum baptismum.

SED CONTRA est, qd dicitur Ioan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, nō potest introire in regnū Dei, & in li. de Ecclē. † dogmatibus dicitur, Baptizatis tantum iter salutis esse credimus.

RESPON. Dicendum, qd ad illud homines tenent, sine quo salutem consequi non pnt. Manifestum est autem, qd nullus pōt salutem consequi, nisi per Christum. vnde & Apost. dicit Rom. 5. Sicut per vnus delictum in omnes homines in eōdemnationem, sic & per vnus iustitiā, in omnes homines in iustificationē vitæ. Ad hoc aut datur baptismus, vt aliquis per ipsum regeneratus, incorporetur Christo factus membrum ipsius. vnde dicitur Gal. 3. Quicumque in Christo baptizati estis, Christū induistis. vnde manifestum est, quod omnes ad baptismum tenentur, & sine eo non potest esse salus hominibus.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod nūquam

A homines poterunt saluari etiam ante Christi aduentum, nisi fierent membra Christi: quia, ut dicitur Act. 4. non est aliud nomen datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri: sed ante aduentum Christi, homines Christo incorporantur, per fidem futuri aduentus: cuius fidei signaculum erat circuncisio, ut Apost. dicit Rom. 4. ante uero quam circuncisio institueretur, sola fide (ut Greg. * dicit) cum sacrificiorum oblatione, quibus suam fidem antiqui patres profitebantur, homines Christo incorporantur. Post aduentum etiam Christi, homines per fidem Christo incorporantur, secundum illud Ephe. 3. Habitare Christum per fidem in cordibus uestris: sed alio signo manifestatur fides rei iā presentis, quam demonstraretur, quando erat futura: sicut etiam alijs uerbis significatur presens, praeteritum, & futurum. Et ideo licet ipsum sacramentum baptismi non semper fuerit necessarium ad salutē, fides tamen cuius baptismus sacramentum est, semper necessaria fuit.

AD SECUNDVM dicendum, qd (sicut in 2. parte dictum est, *) illi qui baptizantur, renouantur per baptismum secundum spiritum, corpus tamen remanet subiectum uetustati peccati, secundum illud Rom. 8. Corpus quidem mortuum est propter peccatum, spiritus uero uiuit propter iustificationem. Vnde & Aug. * probat in lib. contra Iulianum, qd non baptizatur in homine, quicquid in eo est. Manifestum est autem, qd homo non generat generatione carnali secundum spiritum, sed secundum carnem. & ideo filij baptizatorum, cum peccato originali nascuntur: vnde indigent baptizari.

AD TERTIVM dicendum, qd illi, qui sunt sanctificati in utero, consequuntur quidem gratiam emundantem a peccato originali: non tamen ex hoc ipso consequuntur characterem, quo Christo configuntur. & propter hoc, si aliqui nunc sanctificarentur in utero, necesse esset eos baptizari, ut per susceptionem characteris, aliis membris Christi conformarentur.

ARTICVLVS II.

Vtrum sine baptismo aliquis possit saluari.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videtur quod sine baptismo nullus possit saluari. Dicit enim Dominus Io. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei: sed illi soli saluantur, qui regnum Dei intrant. ergo nullus potest saluari sine baptismo, quo aliquis regeneratur ex aqua & Spiritu sancto.

¶ 1 Præ. In li. * de Ecclesiasticis dogmatibus dicitur, Nullum catechumenum, quamuis in bonis operibus defunctum, uitam eternam habere credimus excepto martyrio, ubi totum sacramentum baptismi completur: sed si aliquibus, sine baptismo posset saluari, maxime hoc haberet locum in catechumenis bona opera habentibus, qui uidentur habere fidem per dilectionem operantem. uidetur ergo, qd sine baptismo nullus possit saluari.

¶ 2 Præ. Sicut supra dictū est *, sacramentum baptismi est de necessitate salutis. Necessarium autem est, sine quo non potest aliquid esse, ut dicitur 5. Met. * ergo uir qd sine baptismo nullus possit consequi salutem.

SED CONTRA est, quod Aug. † dicit super Leuiticum, Inuisibilem sanctificationē quibusdam affuisse & profuisse, sine uisibilibus sacramētis: uisibilem uero sanctificationem (quæ fit sacramento uisibili) sine

In li. de ecclē. dogmatibus dicitur, Baptizatis tantum iter salutis esse credimus.

In li. de ecclē. dogmatibus dicitur, Baptizatis tantum iter salutis esse credimus.

In li. de ecclē. dogmatibus dicitur, Baptizatis tantum iter salutis esse credimus.

li. 4. Moral. a. circa me.

p. 2. q. 81. a. 3. ad 2. lib. 6. ca. 6. a. ne. ad 2. 7.

1. 2. q. 81. a. 3. ad 1. & 4. di. 4. q. 3. ar. 3. q. 2. co. & ad 3. & 4. 6. c. 72. & quo 3. ar. 4. & 10. 6. lec. 7. Cap. 74. tom. 3.

q. 65. 2. 3. & 4. li. 5. Met. re. 6. tom. 3.

In li. q. in Te ui. q. 84. amc dio tom. 4.